

moimi przyjaciółmi. Zostawmy ten temat, pomówmy o czymś weselszym. Wyberamy się z mężem do Bułgarii na urlop, może mi poradzicie jak się tam najtaniej urządzić.

Dużo uwagi w czasie treningu przywiązywano do wyuczenia umiejętności znalezienia i przekonania osoby znaczącej w otoczeniu, aby pomogła przejść pacjentowi przez trudną sytuację jaką jest presja otoczenia zmuszająca do udziału w zbiorowym picu alkoholu.

WNIOSKI

W oparciu o 188 opisów najtrudniejszych sytuacji społecznych, w których 87 osób leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu narażonych było na presję otoczenia i namawianie do picia alkoholu, opracowano scenariusze treningu umiejętności odmawiania picia.

Dane zawarte w opisach wskazują, że:

1. Mimo długotrwałego kontaktu z leczeniem odwykowym (średnio 4,5 roku) większość (63%) badanych osób nie umie odmówić picia alkoholu.

2. Skuteczność działania w takich sytuacjach utrudniało badanym nadmierne napięcie emocjonalne, zaniżona samoocena i nieumiejętność wyciągania wniosków z dotychczasowych doświadczeń.

3. Co czwarta z opisanych sytuacji namawiania do picia dotyczyła zakładów pracy, co trzecia domu - najczęściej uroczystości rodzinnych i również co trzecia spotkań ze znajomymi poza domem i pracą.

4. Trening umiejętności odmawiania picia spotkał się z dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem emocjonalnym uczestników.

5. Powyższe wyniki wskazują, że trening umiejętności odmawiania picia powinien stanowić stały element leczenia odwykowego.

SOCIAL SKILLS TRAINING IN THE TREATMENT OF ALCOHOL DEPENDENCE

SUMMARY

On the basis of a structured interview with 87 patients treated for alcohol dependence 188 descriptions of social situations most difficult for them were obtained. In these situations of social pressure patients were induced to drink alcohol, most often during family feasts, at work or on social occasions when meeting with friends outside work or home. An analysis of such situations allowed to develop scenes included in a behavior training program of 40 patients at an alcoholism treatment center.

Performance of each scene was recorded on video tape. During discussions following each recording assets and weaknesses of the adopted problem solving strategy were pointed out by the group and the trainer; the scene was repeated many times until an efficient way of refusing drink was acquired by the patient.

tłumaczyła Barbara Mroziak

PIŚMIENNICTWO

1. Azarin N.W.: Improvements in the community - reinforcement approach to alcoholism. Behaviour Research and Therapy 1976, 14, 339-348.
2. Bielewicz A.: Problemy alkoholowe w stosunkach międzyludzkich. w: Wald I. (red.): Alkohol oraz związane z nim problemy społeczne i zdrowotne. PWN, Warszawa, 1986, 142-149.
3. Foy D.W., Miller P.M., Erister R.R., O'Tode D.H.: Social skills training to teach alcoholics to refuse drinkings effectively. J. of Studies on Alcohol, 1976, 37, 1340-1345.
4. Mariatt G.A., Gordon J.R. (red.): Relapso prevention: Maintenance strategies in the treatment of addictive behaviors. N.York, Guilford, 1985.
5. Martin G., Pear J.: Behavior modification: what it is and how to do it. N. Jersey, Prentice Hall, 1988.
6. Miller W.R.: Behavioral treatment of problem drinkers: A comparative outcome study of three controlled drinking therapies. J. of Consulting and Clinical Psychology, 1978, 46, 74-86.
7. Morawski J.: Problemy związane z alkoholem w miejscu pracy. w: Wald I. (red.): Alkohol oraz związane z nim problemy społeczne i zdrowotne. PWN, Warszawa, 1986, 130-149.
8. Sznajke A.: Dążenie do poczucia kontroli nad zdarzeniami jako modyfikator sądów atrybucyjnych i spostrzegania osób. Przegl. Psychol., 1989, 32/1, 155-183..